

DER ER NOGET GALT I DANMARK

ET MARERIDTSSCENARIE

Du befinder dig på en hospitalsstue. Din mor er indlagt med en livstruende kræftsygdom. Hun har akut behov for medicin, undersøgelse og pleje. Men alle sygeplejersker og læger stormer forbi stuen. Der er ingen hjælp at hente, uanset hvor meget du råber efter hjælp.

Efter mange forgæves forsøg får du endelig en læge i tale, som er villig til at opklare mysteriet: Lægerne og sygeplejerskerne arbejder ikke for den sølle løn, de får af staten. De rører kun en finger, hvis patienterne selv eller deres pårørende betaler forud ved kasse 1. Du må med andre ord have pungen op af lommen, hvis din mor skal have en chance for at overleve.

Det har du aldrig oplevet før i Danmark. Så vidt du husker, plejer politikerne at være enige om, at sundhedsvæsenet skal være gratis for alle landets borgere. Men nu blev du nødt til at betale en læge og to sygeplejersker ti tusind kroner i alt, for at din mor kunne få sin altafgørende kemobehandling.

Samme aften er du til forældremøde på dine børns skole. Her nægter dansklæreren at udlevere din søns karakterbog. Han påstår, at du mangler at betale et såkaldt

udleveringsgebyr til skoleinspektøren. Over for dig gør han det klart, at din søn naturligvis ikke kan fortsætte på skolen, når karakterbøgerne ikke er afhentet og underskrevet af forældrene. Du ved, at gebyret er ulovligt, men tør du sætte din søns fremtid over styr?

Hvad skal du gøre? Melde dansklæreren og skoleinspektøren til politiet?

Nu kommer din ægtefælle pludselig ind i billedet og husker dig på, at du ikke kan stole på politiet. Skoleinspektøren er den lokale politichefs bror, og det er velkendt, at de to bakker hinanden op over for besværlige borgere og forældre.

Desuden forlanger politiet altid en *særlig ydelse*, før det overhovedet overvejer, hvilke borgere der skal have hjælp. Uanset om man selv eller et familiemedlem er blevet overfaldet, voldtaget eller kidnappet.

Hvis sagen i øvrigt nogensinde nåede til domstolene, fortæller din ægtefælle, ville du heller ikke kunne stole på, at dommerne dømte i overensstemmelse med landets officielle lovgivning. Dommerne er jo også kun mennesker. De er ligesom skole- og politiinspektøren interesserede i at mele deres egen kage. Hvis det rette beløb kommer på bordet, kan de hjælpe med til, at det fældende bevismateriale pludselig forsvinder fra arkivet, eller at vidner trækker deres belastende udsagn tilbage – eller måske bare helt forsvinder fra jordens overflade.

Ved morgenbordet samme dag husker du nu at have læst en helt bestemt avisartikel. I Dagbladet Information kritiserer en journalist, at statens anklagemyndighed slet

ikke reagerer på grove lovovertrædelser, selvom beviserne er uigendrivelige.

Journalisten fremlægger det ene fældende bevis efter det andet på, at chefen for skattevæsnet systematisk har indgået underhåndsaftaler med topdirektører fra blandt andet Mærsk, Danfoss og Lego samt en række tidligere toppolitikere fra både Socialdemokraterne og Venstre. Journalisten mener også at kunne bevise, at en efterforskning af forsvarsministerens aktiepost i et af de våbenfirmaer, hvor han som det danske forsvars repræsentant har bestilt fire nye kampfly til en pris af næsten tre milliarder, uden grund er blevet skrinlagt.

For resten af din familie, dine venner og dine kollegaer er artiklen chokerende. De kan ikke huske at have læst noget lignende. Så længe tilbage nogen af dem kan huske, har aviser og tv-kanaler været lydige proselytter over for magthaverne. Hver gang en enkelt modig journalist eller embedsmand har vovet at offentliggøre det mindste kvæk om elitens enorme personlige formuer, deres villaer på Strandvejen nord for København og deres ferieboliger i Saint-Tropez, er det endt galt.

Eller det formoder man i hvert fald. For ingen har nogensinde hørt mere til dem. Nu regner alle i din omgangskreds med, at det samme sker for journalisten ved Information. De siger, at det nærmest var som en selvmordsmission at skrive den artikel.

De næste mange dage blader du Information igennem for at læse nyt om sagen. Eller for i hvert fald at se, om der ikke kommer en anden artikel skrevet af den samme jour-

nalist. Men nej. Ingen hører mere til sagen eller journalisten. Du ender med at betale for din søns karakterbog – og forsvarsministeren? Han sidder stadig på sin post.

HER, DER OG ALLE VEGNE

DET LYKKELIGE LAND

... Og så med ét vågner du badet i sved. Puha, det var bare en ond drøm. Kræftbehandling, skolegang og retsvæsen er stadig gratis og ikke til salg for højestbydende i Danmark.

Men den høje grad af fravær af korruption, som vi kender i Danmark og de øvrige nordiske lande, er en undtagelse på verdensplan. Korruption er hverdag i langt de fleste lande. [Vores mareridt om et korrupt samfund er deres virkelighed.](#)

Korruption uanset form og størrelse er voldsomt underminerende for ethvert samfund. Når landets love ikke gælder for alle, og du til hver en tid kan bestikke dig fra at bryde dem, opstår et vilkårligt og lovløst samfund. Hvis landets politikere og embedsstab begår underslæb, bedrageri og embedsmisbrug, mister de fleste almindelige borgere enhver lyst og motivation til at følge de officielle regler. Det samlede resultat er en voldsomt dysfunktionel stat.

Samfundsforskere har de seneste år dokumenteret korruptionens destruktive effekt, og det viser sig desværre at være et langt større problem, end man tidligere har troet. Korruption fører til et svind af enorme dimensioner i de

statslige ressourcer, har afgørende betydning for et lands velstand og vækst samt for befolkningernes levevilkår og sundhed. Kronisk underudvikling, nød, mangel på vand, sult og fattigdom kan i mange lande tilskrives fænomenets fordærvelige kræfter.

Der er derfor formentlig en nær forbindelse mellem graden af korruption og et lands rigdom. Det er i hvert fald næppe helt tilfældigt, at Danmark ifølge Transparency International er verdens mindst korrupte land og samtidig et af verdens rigeste. Andre undersøgelser viser, at vi danskere også er verdens lykkeligste befolkning. Nok takket være vores tillid til hinanden.

SYGE STATER

Det er dog ikke kun slyngelstater, diktaturer, fejlslåede stater, udviklingslande og lignende, der lider under korruption. Korruption er overalt – også i lande som vi danskere normalt sammenligner os med.

Den tidligere franske præsident Nicolas Sarkozy er eksempelvis anklaget for korruption. Han skulle have modtaget ulovlig partistøtte til sit konservative parti, UMP. L'Oréal-arvingen Liliane Bettencourt skulle under præsidentvalgkampen i 2007 have afleveret store brune kuverter fyldt med millioner af euro til Sarkozy – sikkert med en forventning om at få noget til gengæld.

Sarkozys forgænger Jacques Chirac havde helt sikkert ikke rent mel i posen. Han blev i 2011 dømt for at have svindlet med offentlige midler, da han var overborgmester i Paris fra 1977 til 1995. I en række andre sager er også me-

nige politibetjente, en vicepolitichef og embedsmænd fra anklagemyndigheden dømt for modtagelse af bestikkelse og magtmisbrug. Hele 68 % af franskmændene mener da også, at korruption er et udbredt fænomen i landet.

Det er dog desværre Frankrig, der er reglen, og Danmark, der er undtagelsen. Et EU-finansieret forskningsprojekt har for nylig offentliggjort en undersøgelse af de 28 medlemslandes korruptionsniveau. Hvis de alle sammen lignede Danmark, ville de tilsammen kunne forøge deres skatteindtægter med 323 milliarder euro om året. Det er det dobbelte af EU's budget for 2013. Det lyder som et voldsomt tal.

Alligevel kan det sagtens blive meget værre. For langt hovedparten af EU's medlemsstater er blandt den mindst korrupte tredjedel af verdens lande. Kun Bulgarien, Grækenland og Italien er mere korrupte. Om noget en klar indikation af, hvor slemt det står til i resten af verden.

Europakommissionen har i flere sammenhænge beskrevet korruption som "en sygdom, der ødelægger et land indefra". Den ødelægger al vores virkegang og sans for retfærdighed. Viljen til at betale skat i et land som Afghanistan er for eksempel minimal. Pengene forsvinder jo fluks til korrumpere myndigheder og derfra ud på private konti. Offentlige kontrakter bliver i stort omfang givet til venner eller familie, det underbetalte politikorps er til fals for bestikkelse, og det samme er hele retsvæsnen. Højtplacerede politikere deltager i det omfattende misbrug, og stemmer kan de jo købe eller svindle sig til.